

TOIMENPIDEALOITE 46/2001 vp

Kotona lastaan hoitavan vanhemman eläketurva

Eduskunnalle

Lasten hoitaminen kotona on arvokasta työtä sekä lapsen kasvun ja kehityksen kannalta että myös yhteiskunnallisesti. Tämän työn arvostusta tulee nostaa ja se tulee myös osoittaa konkreettisesti käytännön päätöksenteossa. Tämän toteuttaminen vaatisi kotihoidon tuen laajentamista kaikkiin alle kouluikäisiin lapsiin ja sen määrän nostamista vähintään minimipalkan tasolle. Samalla kotihoidotuen pitää alkaa kerryttää työeläkettä samoin kuin palkkatyö. Nykyisin kotiin jäävän vanhemman perusturva on tyhjän päällä, koska minkäänlaisia perusturvaetuksia kotihoidon ajalta ei ensimmäistä vuotta lukuun ottamatta kerry. Siksi kotiin jäävät vanhemmat jäävät eläkekertymässä ja palkanlisissä huomattavasti jälkeen koko ajan työssä olleisiin nähden.

Kotona tehdystä arvokkaasta kasvatustyöstä ei vanhempia saisi näin rangaista. Riittää, että monet heistä joutuvat nykyisin tulemaan toimeen hyvin pienellä kotihoidon tuella. Vanhempien eläketurvan parantamisella voitaisiin tukea perheiden perustamista ja lapsien hankkimista ja tehdä siitä hieman houkuttelevampi ja todellisempi vaihtoehto vanhemmille. Nykyisessä epävarmassa työelämätilanteessa, jossa työn jatkuvuus aiheuttaa työntekijöissä epävarmuutta, halukkuus irrottautua työelämästä lasten hankkimiseksi on selvästi vähentynyt. Tämä työelämäkeskeinen yhteiskuntasuuntaus näkyy mm. syntyneiden lasten lukumäärän dramaattisena vähenemisenä; viime vuonna syntyvyys oli alhaisem-

pi kuin kertaakaan sitten 1800-luvun nälkävuosien. Samalla synnyttävien äitien keski-ikä on ollut koko ajan nousussa.

Meidän tulee yhteiskunnan päättäjinä vakavasti puuttua tähän yhteiskunnan kannalta väestönkehitystä vinouttavaan ongelmaan ja aloittaa vahvat toimenpiteet lapsi- ja perhemyönteisemmän yhteiskunnallisen ilmapiirin aikaansaamiseksi. Tässä voitaisiin eduskunnan ja hallituksen toimesta olla lainsäädännöllä ja tulonjakopolitiikalla näyttämässä esimerkkiä. Tässä suhteessa hallitus voisi ottaa esimerkkiä lähimmistä naapureistamme, Ruotsista ja Norjasta. Näissä maissa kotivanhemman eläketurva on esimerkillisesti järjestetty.

Sama tulisi toteuttaa meilläkin suomalaisen järjestelmään sovellettuna ja siten tukea kotivanhemmuuden tekemistä todelliseksi vaihtoehdoksi nykyisin vallitsevassa lapsiperheiden epävarmassa taloudellisessa tilanteessa. Parantamalla kotiin lastaan hoitamaan jäävän vanhemman eläketurvaa voidaan vaikuttaa myös siihen, että kotihoidon tulevaisuuteen liittyvät taloudelliset vaikutukset jakautuisivat puolisoitten kesken vähän nykyistä tasaisemmin.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin kotona lastaan hoitavan vanhemman eläketurvajärjestelmän parantamiseksi.

TPA 46/2001 vp — Leena Rauhala /skl

Helsingissä 29 päivänä maaliskuuta 2001

Leena Rauhala /skl